

Rozprawka

Jest to forma wypowiedzi pisemnej służąca analizie i wyjaśnieniu jakiegoś zagadnienia albo ocenie ważnego problemu (moralnego, filozoficznego, społecznego itp.). Charakterystycznym elementem rozprawki jest **teza** albo **hipoteza**. Tezę należy udowodnić odpowiednimi **argumentami**. Hipotezę trzeba potwierdzić lub podważyć za pomocą argumentów bądź kontrargumentów. Argumenty i kontrargumenty powinny być zilustrowane **przykładami**.

BUDOWA ROZPRAWKI

Schemat 1:

- wstęp – teza, czyli stwierdzenie, z którym w pełni się zgadzamy i które będziemy udowadniać;
- rozwinięcie – w którym przedstawiamy argumenty i przykłady na poparcie naszej tezy;
- zakończenie – w którym podsumowujemy nasze rozważania, zawieramy puentę lub określamy trafność naszych argumentów.

Schemat 2:

- wstęp – hipoteza, czyli stwierdzenie, które budzi nasze wątpliwości lub ma formę pytania;
- rozwinięcie – w którym najpierw gromadzimy wszystkie argumenty i przykłady przemawiające za postawioną hipotezą, a następnie analizujemy kontrargumenty oraz przykłady podważające tę hipotezę;
- podsumowanie (zakończenie) – w którym rozstrzygamy nasze wątpliwości oraz stawiamy tezę wynikającą z wcześniejszych rozważań.

Schemat 3:

- wstęp – hipoteza (tak jak w schemacie 2.);
- rozwinięcie – w którym podajemy po jednym argumentie i kontrargumentie dotyczącym poszczególnych kwestii zasygnalizowanych w hipotezie (wraz z odpowiednimi przykładami), po czym przechodzimy do kolejnych argumentów i kontrargumentów oraz przykładów itd.;
- zakończenie (tak jak w schemacie 2.).

Przydatne słownictwo

- Wstęp – używamy słownictwa, które służy wprowadzaniu tezy: *sądzę, że..., uważam, że..., według mnie..., w pełni zgadzam się z..., moim zdaniem..., jestem przekonana, że..., z całą pewnością..., w moim przekonaniu..., niewątpliwie..., bez wątpienia...*
- Rozwinięcie – używamy słownictwa, które służy przedstawianiu kolejnych argumentów: *przede wszystkim..., w pierwszej kolejności..., warto zastanowić się nad..., po pierwsze..., po drugie..., po trzecie..., kolejną kwestią jest..., z jednej strony..., z drugiej strony..., poza tym..., ponadto..., oprócz tego..., jednakże..., natomiast..., kolejnym ważnym problemem jest to, że..., drugim dowodem może być..., na koniec...*
- Zakończenie – używamy słownictwa podsumowującego: *z moich rozważań wynika, że..., jak wynika z przedstawionych argumentów..., podsumowując..., na zakończenie mogę stwierdzić, że...*